

DICIONÁRIO
DA
LITERATURA MEDIEVAL
GALEGA E PORTUGUESA

INICIADA NA 1.ª COORDENAÇÃO
DO
GUILIA LANCIANI E GIUSEPPE TAVANI

CAMINHO

Título: *Dicionário da Literatura Medieval Galega e Portuguesa*
Autor: G. Lanciani e G. Tavani.
Editorial: Caminho, Lisboa, 1993
Núm. páxinas: 698
Tamaño: 19 x 26 cm.

Se entre as obras que se publican algunhas merecen o cualificativo de instrumentais e útiles, son estas, sen dúbida, os dicionarios. E se, aínda máis, estes dicionarios son de tipo específico, referidos a unha materia especializada - como neste caso un dicionario de literatura medieval-, entón haberá que engadírlle-lo cualificativo de proveitosos.

O dicionario de literatura medieval que agora nos ocupa vai ser, de feito, dunha grande utilidade, tanto no eido investigador coma no docente. Por se fora pouco, a calidade desta obra, tanto formal coma de contido, está garantida pola súa autoría: os profesores que organizaron e dirixiron o traballo. Giulia Lanciani e Giuseppe Tavani posúen unha competencia fóra de toda dúbida, e máis ca contrastada actualmente, no que se refire á literatura medieval galego-portuguesa. O feito de térense eles encargado desta tarefa dálle ó dicionario unha grande autoridade; pero por se non fora suficiente, estes dous investigadores italianos soubéronse rodear de

case un cento de estudiosos; uns, especialistas de prestixio, e outros, aínda que novos, xa moi competentes nos temas que tratan.

Deste xeito, estamos diante dunha obra colectiva na que participaron profesores e investigadores das Universidades con máis prestixio e tradición no estudio da lingua e a literatura medieval galego-portuguesa, como son as italianas (sobre todo Roma e Pisa), as portuguesas (Lisboa, Coimbra, Porto) e as españolas (Barcelona, Alcalá e Santiago); hai tamén investigadores de Universidades americanas, e responsables das bibliotecas onde se conservan os testemuños da nosa lírica (Ajuda, Nacional de Lisboa e a Vaticana).

Ó longo das case cincocentas entradas, ordenadas alfabeticamente, resúmense tódolos coñecementos relativos á literatura medieval galego-portuguesa, desde as súas orixes ata o Cancioneiro de Resende. Tódolos trobadores e autores coñecidos, as obras e o

seu soporte material (cancioneiros, códices, etc...), tódolos aspectos e factores externos de tipo sociocultural, histórico e mesmo filosófico que rodearon a xénes e desenvolvemento da cultura do Occidente peninsular na Idade Media teñen cabida neste traballo de consulta imprescindible.

Bótase en falta un instrumento deste tipo para a literatura galego-portuguesa (case tódalas literaturas tiñan xa o seu respectivo dicionario). E botábase en falta non só nos círculos de especialistas universitarios, senón tamén no ámbito da educación secundaria, onde un dicionario especializado constitúe sempre un material docente de primeira orde e un apoio didáctico para o profesor. Por outra parte, o feito de que as entradas sexan na súa maioría de carácter xeral, dálle un ton máis divulgativo ó Dicionario e, polo tanto, faino moi asequible a un público amplo.

Cada entrada, firmada polo colaborador respectivo -e polo tanto respon-

sable da mesma-, contén todo aquilo que é máis salientable: as últimas hipóteses, as últimas discusións, etc., rematando cunha bibliografía puntual e concreta, posta ó día, referida ós diversos epígrafes de cada entrada. Un aspecto moi de agradecer é o carácter intrarreferencial do dicionario: as entradas remítense unhas ás outras por un asterisco colocado diante da palabra epígrafe; esta simple técnica lexicográfica faille gañar moito en manexabilidade que, no fin de contas, é a calidade máis importante que debe ter un dicionario.

En definitiva, podemos afirmar que con esta obra énchese, polo menos en parte, un dos ocos que tiña o estudio e o ensino da literatura galega, concretamente a medieval. Esta iniciativa partiu do noso país veciño; esperemos que ince o exemplo a este lado do Miño, e xurdan obras coma esta que continúen o camiño xa indicado.

Francisco Fernández Campo